

Vergaderjaar 2000–2001

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 184

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VAN BINNEN-
LANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN DE STAATSSE-
CRETARIS VAN JUSTITIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 februari 2001

Onder verwijzing naar de geannoteerde agenda voor de informele bijeenkomst van de JBZ-Raad in Stockholm op 8 en 9 februari jl. (23 490, nr. 181), doen wij u hierbij het verslag van die bijeenkomst toekomen.

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K. G. de Vries

De Staatssecretaris van Justitie,
N. A. Kalsbeek

Verslag van de informele bijeenkomst van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken van de lidstaten van de EU op 8 en 9 februari 2001

1. Stand van zaken tenuitvoerlegging conclusies Europese Raad van Tampere – werkmethode van de Raad

De ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken bespraken de stand van zaken van uitvoering van de conclusies van Tampere. Zij constateerden dat op een aantal terreinen de tijdige uitvoering van hetgeen in Tampere is afgesproken onder druk staat, hoewel er tegelijkertijd sprake is van goede voortgang.

De Europese Raad van Laken in december 2001 zal de voortgang van de uitvoering van Tampere bespreken. De ministers wisselden van gedachten over de onderwerpen waaraan nadere prioriteit moet worden gegeven en de wijze waarop versnelling kan worden bereikt.

Wat betreft de prioriteiten werd door de meeste lidstaten naar voren gebracht dat Tampere allesbepalend is; gewaakt moet worden voor het stellen van nieuwe of andere prioriteiten teneinde de agenda niet verder te overladen. Er is een duidelijk «commitment» van de ministers om de in Tampere gegeven taakstelling uit te voeren.

Het scorebord dat de Commissie halfjaarlijks publiceert en aanpast en dat de voortgang en de planning bevat van de uitvoering van de Tampere-conclusies is een belangrijk instrument ter bewaking van de uitvoering.

Wat betreft de werkmethode is aangedrongen op beperking van het aantal te bespreken agendapunten op de JBZ-raad en slechts onderwerpen te agenderen wanneer de voorbereiding zodanig is gevorderd dat politieke besluitvorming mogelijk is. Verder moet er de mogelijkheid zijn om over belangrijke onderwerpen een zinvolle verdiepende discussie op politiek niveau te voeren. Dat betekent onder meer dat nadere aandacht zal worden geschonken aan mogelijkheden om de voorbereiding van de JBZ-raadsvergaderingen te verbeteren.

Het Zweedse voorzitterschap concludeerde dat de JBZ-raad staat voor de realisering van een omvangrijk programma van maatregelen en regelgeving. De besluiten dienen evenwel met unanimiteit te worden genomen. Teneinde de noodzakelijke besluiten te kunnen nemen is het nodig om vanuit een nationale benadering van de problematiek over te stappen naar een Europese benadering, aldus het Zweedse voorzitterschap in zijn conclusies.

2. Samenwerking met de kandidaat-lidstaten op JBZ-gebied

Onder de lunch is gesproken over de samenwerking met de kandidaat-lidstaten op JBZ-gebied. De ministers waren algemeen van mening dat praktische samenwerking een onontbeerlijk middel is om de kandidaat-lidstaten bij te staan bij de volledige en tijdige tenuitvoerlegging van het EU-acquis, waaronder begrepen het Schengenacquis op het gebied van grensbewaking. En marge van de JBZ-Raad van 15 en 16 maart a.s. zal een ontmoeting met de kandidaat-lidstaten plaatsvinden over dit thema. Het Verenigd Koninkrijk drong naar aanleiding van deze discussie aan op het nemen van gezamenlijke maatregelen ter bestrijding van illegale immigratie via de westelijke Balkan.

3. Gezamenlijk Europees asielstelsel

Voorafgaand aan de discussie tussen de JBZ-ministers onderling, kreeg eerst de nieuwe Hoge Commissaris van de Vluchtelingen, de heer Lubbers, het woord¹. Lubbers onderstreepte het belang van een goede

---

¹ De speech van de heer Lubbers gaat u als bijlage toe. (Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie).

relatie tussen UNHCR en de lidstaten van de Europese Unie. Internationale bescherming gaat volgens hem over principes, maar evenzeer over praktische samenwerking. Die samenwerking tussen UNHCR en de Europese Unie dient de komende tijd meer vorm te krijgen. Lubbers meende dat de uitwerking van de conclusies van Tampere en de «Global Consultations» processen zijn die elkaar goed aanvullen. Lubbers vond verder dat de internationale gemeenschap moet aansturen op een meer strategisch beleid, waarbinnen de preventie van problemen en het verankeren van democratische principes groter gewicht dienen te krijgen. In het verlengde daarvan wees Lubbers op het belang van een geïntegreerde aanpak van het asielvraagstuk. In dat verband noemt hij ook de actieplannen van de Groep op hoog niveau inzake asiel en migratie.

Na de bijdrage van de heer Lubbers vroeg het voorzitterschap aandacht voor het onderwerp van het gemeenschappelijk asielstelsel. Eenduidige regels zullen, volgens het voorzitterschap, tot meer juridische zekerheid voor asielzoekers en tot een betere verdeling van verantwoordelijkheid tussen de lidstaten leiden.

Commissaris Vitorino stelde dat de conclusies van Tampere de weg aangeven waarlangs een gemeenschappelijk asielstelsel moet worden bereikt. De eerste fase is die van de minimumnormen, de tweede fase zal uitmonden in de gemeenschappelijke procedure. Vitorino wees er op dat de discussie over die tweede fase nu al gevoerd moet worden. Als het einddoel duidelijk is, dan zal het eenvoudiger blijken om de eerste stap, die van de minimumnormen, succesvol af te sluiten. Vitorino gaf verder een overzicht van de voorstellen waar de Commissie in 2001 nog mee zal komen, te weten het voorstel voor de herziening van de Overeenkomst van Dublin, voor de opvang van asielzoekers, voor de erkenning en de inhoud van de vluchtelingenstatus en voor subsidiaire bescherming. Deze voorstellen zullen, met het oog op het subsidiariteitsprincipe, meestal de vorm van een richtlijn krijgen.

Het centrale thema tijdens de hieropvolgende discussie was de bereidheid onder de lidstaten af te stappen van het primaat van hun nationale regelgeving omwille van de totstandkoming van een gezamenlijk Europees asielbeleid. Sommige lidstaten moesten duidelijk nog altijd aan die gedachte wennen en benadrukten het belang van de ruimte voor nationaal beleid. Andere lidstaten merkten daarentegen op dat het tot stand brengen van Europees beleid juist veronderstelt dat de lidstaten de wil aan de dag leggen op sommige punten concessies te doen en hun nationale regelgeving aan te passen. In de interventies werden vervolgens nog verscheidene andere onderwerpen aangestipt: zo wezen lidstaten onder meer op het belang van spoedige aanvaarding van de minimumnormen op asielgebied die zijn voorgeschreven krachtens Titel IV, EG-verdrag, onderstreepten zij het belang van volledige naleving van het Verdrag van Genève en legden zij het verband met het bredere vraagstuk van migratiebeheersing.

Nederland stelde, gesteund door verschillende andere lidstaten, dat een zo volledig mogelijke harmonisatie het uiteindelijke doel is van de werkzaamheden binnen de EU op asielgebied. De conclusies van Tampere bevestigen dit en het is bovendien een logisch gevolg van het wegvallen van de binnengrenzen. Harmonisatie zal zo nu en dan pijn doen, ook voor Nederland. Maar, op deze wijze krijgen we er wel een gemeenschappelijk beleid voor terug, een beleid dat beter zal aansluiten bij de afspraken van Amsterdam, Tampere en Nice. Nederland onderstreepte verder het belang van de recente Mededeling van de Commissie. Tot slot merkte Nederland op dat het punt van verantwoordelijkheidsdeling niet uit het zicht mag raken.

4. Bestrijding mensenhandel

Commissaris Vitorino gaf onder dit agendapunt een korte toelichting op de Mededeling van de Commissie over de bestrijding van mensenhandel en de seksuele uitbuiting van kinderen. De ministers benadrukten in hun interventies het belang van krachtige maatregelen tegen deze verwerpelijke verschijnselen en steunden vrijwel zonder uitzondering de initiatieven van de Commissie. Verscheidene lidstaten refereerden aan de mogelijke rol voor de voorlopige eenheid Eurojust en Europol bij de bestrijding van mensenhandel en onderstreepten de mogelijkheden die het financieringsprogramma STOP II zal bieden voor samenwerking met de kandidaat-lidstaten. Nederland plaatste als enige lidstaat een vraagteken bij de toegevoegde waarde van de Commissievoorstellen ten opzichte van de verschillende reeds bestaande juridische instrumenten. Nederland drong aan op betere tenuitvoerlegging van dergelijke bestaande juridische verplichtingen en intensievere praktische samenwerking tussen justitiële en politieke autoriteiten in de lidstaten. Nederland riep de andere lidstaten tot slot op een nationaal rapporteur mensenhandel aan te stellen. Commissaris Vitorino merkte in een reactie op dat de conclusies van Tampere voorzien in de aanvaarding van maatregelen zoals de Commissie heeft voorgesteld en dat deze overigens ook een aanvulling zijn op de genoemde VN-protocollen. Het voorzitterschap streeft naar het bereiken van een politiek akkoord over de in de Mededeling van de Commissie vervatte kaderbesluiten.

5. Tenuitvoerlegging programma wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in civiele zaken en in handelszaken – Europese executoriale titel

De ministers die zich over dit thema uitspraken, ondersteunden onomwonden het voornemen van het voorzitterschap tot het starten van een proefproject inzake het afschaffen van het exequatur voor niet-betwiste (geld)vorderingen. Verschillende ministers zagen dit proefproject als een eerste stap op weg naar de daadwerkelijke invoering van een Europese executoriale titel als symbool voor de tenuitvoerlegging van het beginsel van wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in civiele zaken en handelszaken. Verschillende ministers gingen kort in op de praktische haken en ogen die aan de invoering van een dergelijk stelsel zitten, zoals de te hanteren procestaal, de wijze van betekening van documenten en de bescherming van de rechten van de verweerder.